

Slimību profilakses un kontroles centrs

Duntes iela 22, K-5, Rīga, LV-1005, tālr. 67501590, fakss 67501591, e-pasts info@spkc.gov.lv

EPIDEMIOLOĢIJAS BIĻETENS

Nr. 7 (1504)

2017. gada 16. februārī

Pārskats par akūtu augšējo elpceļu infekciju (AAEI) un gripas¹ izplatību 2017. gada 6. nedēļā Latvijā

2017. gada 6. nedēļā (06.02.–12.02.) monitoringā iesaistītajās ambulatorās veselības aprūpes iestādēs (informācija saņemta no 69 ģimenes ārstu praksēm) vērsušies 399 pacienti, kuriem klīniski noteikta gripa (iepriekšējā nedēļā – 450 pacienti) jeb vidēji 379,0 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem. Gripas izplatības intensitāte samazinājusies par 10,2%.

Vēršanās ambulatorajās iestādēs AAEI gadījumos, salīdzinot ar 5. nedēļas datiem, samazinājusies par 3,7% un vidēji veidoja 1612,7 gadījumus uz 100 000 iedzīvotājiem.

Pacientu vēršanās ambulatorajās iestādēs AAEI, gripas un pneimoniju gadījumos vidēji uz 100 000 iedzīvotājiem²

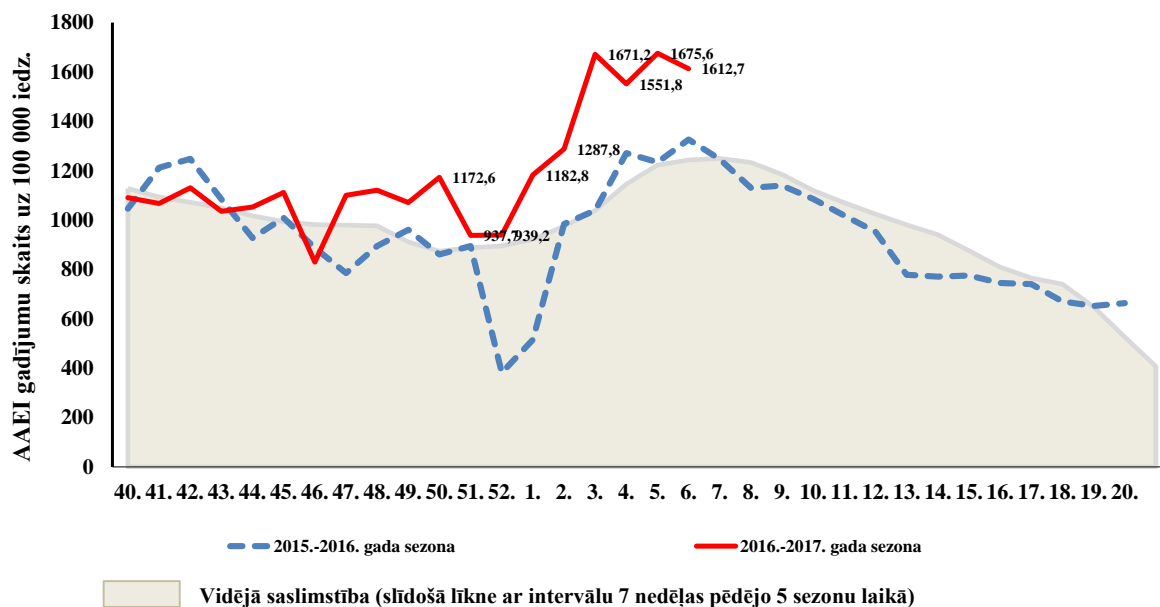
	Vecuma grupas	02.ned.	03.ned.	04.ned.	05.ned.	06.ned.	Salīdzinot ar iepriekšējo nedēļu (%)
AAEI	Vidēji	1287,8	1671,2	1551,8	1675,6	1612,7	-3,7
	0-4	7566,5	7670,7	7091,4	7165,3	8133,8	13,5
	5-14	3309,6	5785,4	5315,0	6097,8	5462,1	-10,4
	15-64	827,7	1017,5	936,4	1034,2	958,1	-7,4
	65 un >	214,9	279,5	327,7	229,4	285,7	24,6
Gripa	Vidēji	85,9	143,5	357,2	421,9	379,0	-10,2
	0-4	152,1	487,6	701,8	849,5	703,2	-17,2
	5-14	257,6	400,0	1082,3	1333,6	1048,9	-21,3
	15-64	72,8	109,5	306,4	343,8	345,6	0,5
	65 un >	28,7	42,6	84,3	126,4	89,0	-29,6
Pneimonija	Vidēji	29,0	39,0	18,8	31,9	32,3	1,3
	0-4	76,0	75,0	55,4	92,3	57,0	-38,3
	5-14	39,6	136,6	38,7	67,6	49,5	-26,9
	15-64	26,7	29,2	17,3	25,9	33,5	29,6
	65 un >	19,1	14,2	4,7	18,7	14,1	-24,9

Vēršanās ambulatorajās iestādēs pneimoniju gadījumos 6. nedēļā veidojusi 32,3 gadījumus uz 100 000 iedzīvotājiem. Salīdzinot ar 5. nedēļu, tā ir palielinājusies par 1,3%. Pieaugums tika novērots 15–64 gadu vecuma grupā (par 29,6%).

¹ klīniskie gripas gadījumi monitoringā iekļautajās iestādēs

²Saslimstības līmenis, vai vēršanās pēc medicīniskās palīdzības nedēļas laikā, tiek aprēķināta pamatojoties uz pacientu skaitu, kas pirmo reizi sakarā ar patreizējo saslimšanas epizodi vērsušies pie ģimenes ārsta.

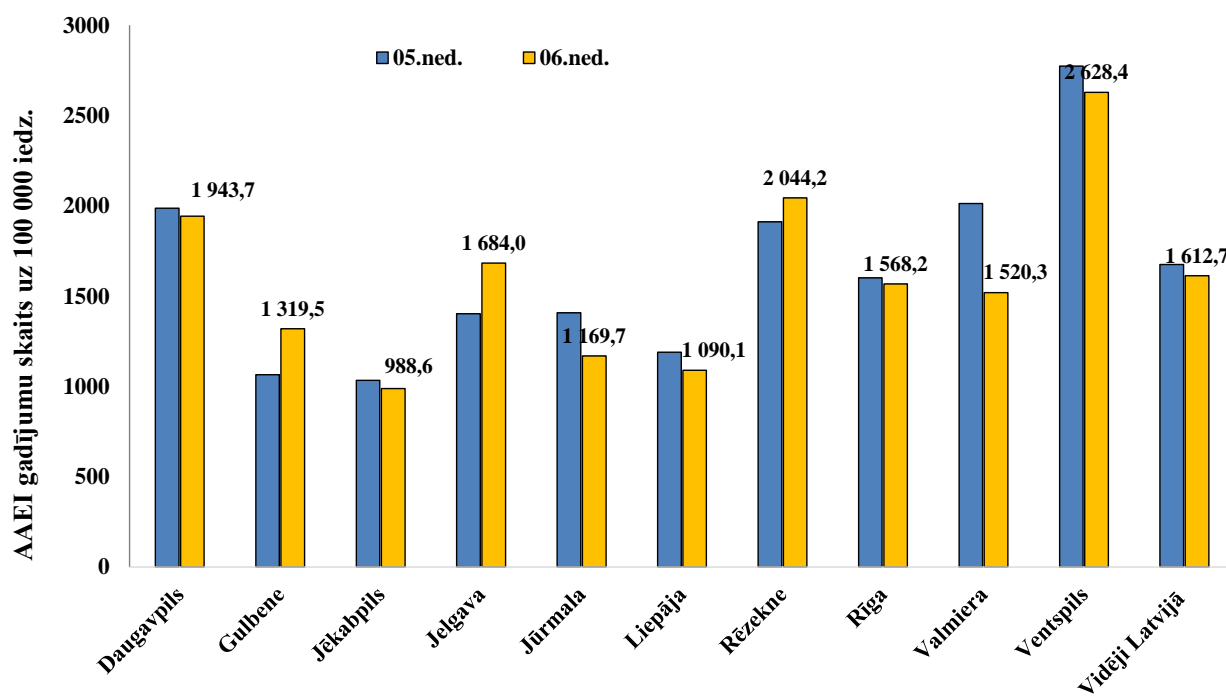
Vēršanās ambulatorajās iestādēs AA EI gadījumos 2016.—2017. gada sezonā salīdzinājumā ar 2015.—2016. gada un pēdējo piecu sezonu vidējiem rādītājiem

Pacientu vēršanās ambulatorās veselības aprūpes iestādēs AA EI gadījumos 2017. gada 6. nedēļā bijusi ievērojami augstāka nekā iepriekšējās 2015.—2016. gada sezonas un pēdējo piecu sezonu vidējie rādītāji attiecīgajā laika periodā.

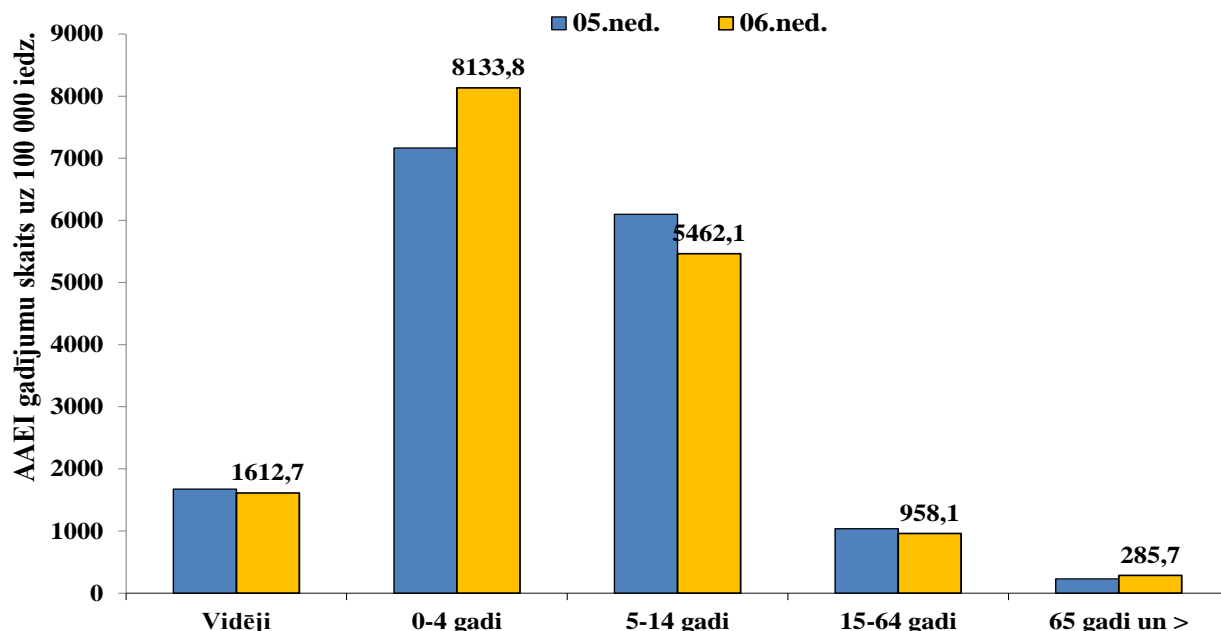
AA EI atsevišķās monitoringa teritorijās

No desmit monitoringā iekļautajām teritorijām trijās teritorijās (Gulbenes novads, Jelgavā un Rēzeknē) 6. nedēļā vēršanās ambulatorajās iestādēs AA EI gadījumos palielinājusies. Visaugstākā saslimstība reģistrēta Ventspilī (2628,4 gadījumi uz 100 000 iedz.).

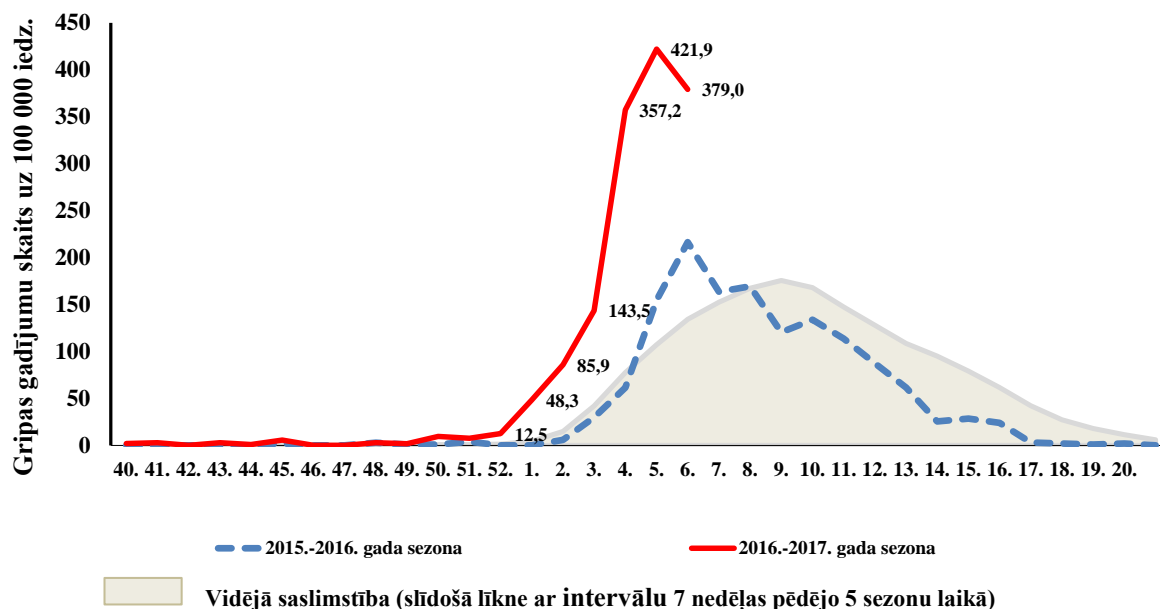

AAEI atsevišķās vecuma grupās

Kopš monitoringa sākuma (2016. gada 40. nedēļa) visaugstākā AAEI intensitāte reģistrēta bērniem 0–4 gadu vecuma grupā. 2017. gada 6. nedēļā 0–4 gadu vecuma grupā un 65 un > gadu vecuma grupā ir novērots AAEI intensitātes palielinājums.

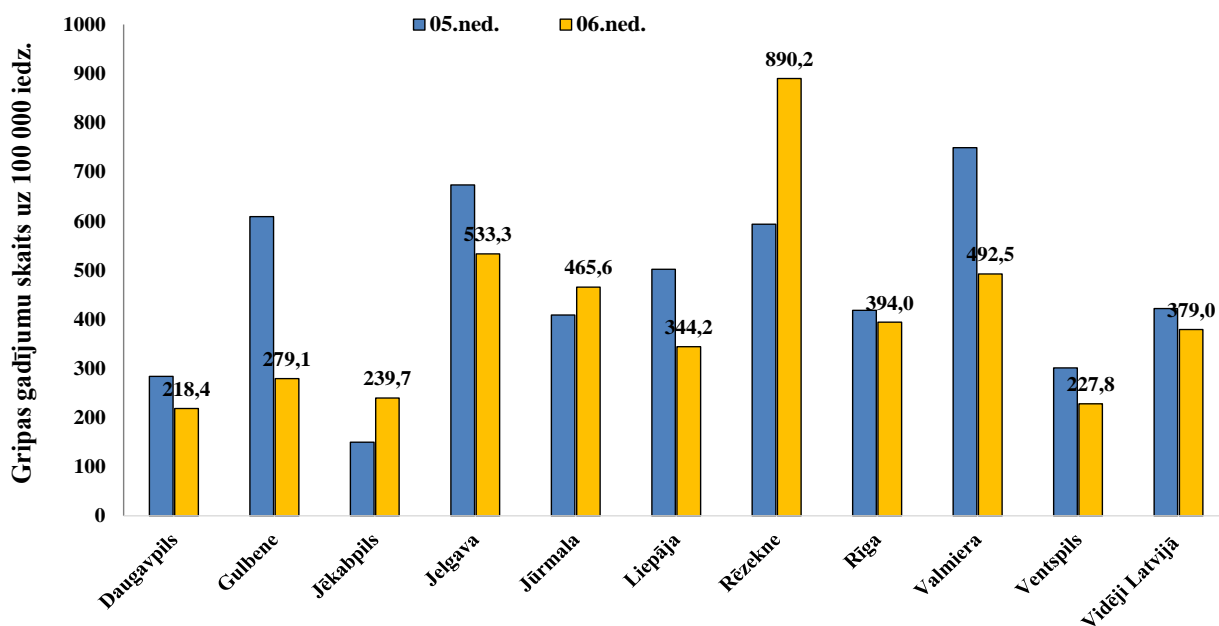
Vēršanās ambulatorajās iestādēs gripas gadījumos 2016.—2017. gada sezonā salīdzinājumā ar 2015.—2016. gada un pēdējo piecu sezonu vidējiem rādītājiem

Gripas izplatība šajā sezonā sākusies agrāk nekā parasti. Salīdzinājumā ar iepriekšējās 2015.–2016. gada sezonas un pēdējo piecu sezonu vidējiem rādītājiem attiecīgajā laika periodā pacientu vēršanās ambulatorajās veselības aprūpes iestādēs gripas gadījumos 2017. gada 6. nedēļā ir bijusi ievērojami augstāka.

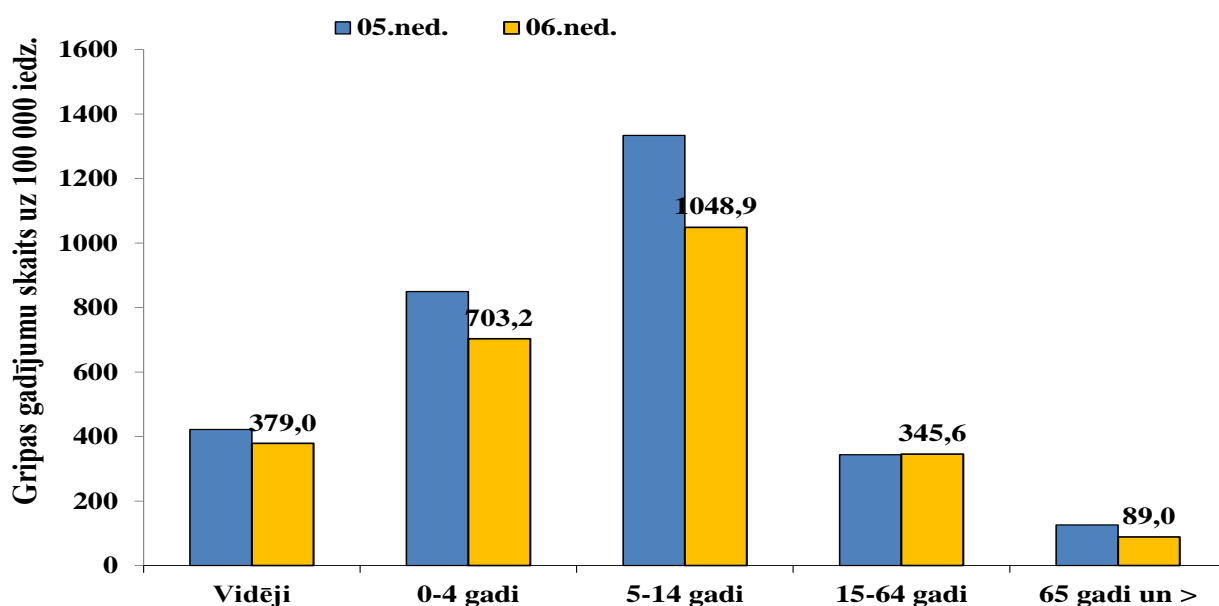
Gripas atsevišķās monitoringa teritorijās

Aprakstāmajā nedēļā gripas gadījumi (gripa noteikta klīniski) monitoringā iesaistītajās ambulatorās veselības aprūpes iestādēs reģistrēti visās monitoringā iekļautajās teritorijās. Visās 10 pilsētās vēršanās ambulatorajās iestādēs gripas gadījumos pārsniegusi 100 gadījumus uz 100 000 iedzīvotājiem. No desmit monitoringā iekļautajām teritorijām trijās pilsētās (Jēkabpilī, Jūrmalā un Rēzeknē) salīdzinājumā ar iepriekšējo nedēļu bija novērots gripas intensitātes palielinājums. Visaugstākā gripas intensitāte bijusi Rēzeknē (890,2 gadījumi uz 100 000 iedz.).

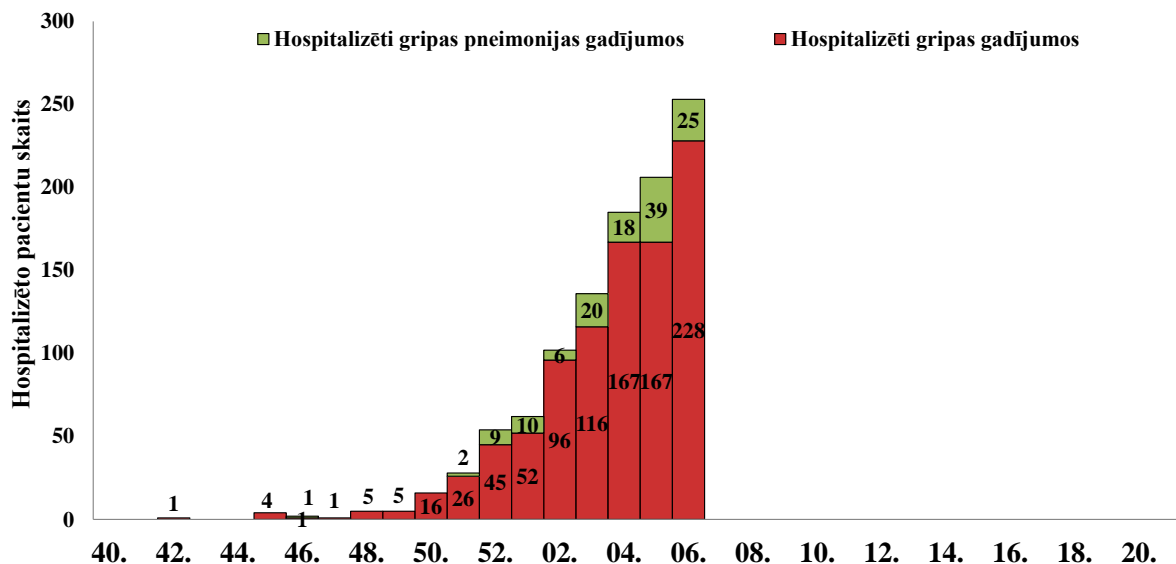
Gripas atsevišķās vecuma grupās

Visaugstākā saslimstības intensitāte (gadījumu skaits uz 100 000 iedzīvotājiem attiecīgajā vecuma grupā) novērota bērniem 5–14 gadu vecuma grupā – 1048,9 gadījumi uz 100 000 iedz. Neliels intensitātes pieaugums bija novērots 15–64 gadu vecuma grupā (par 0,5%).

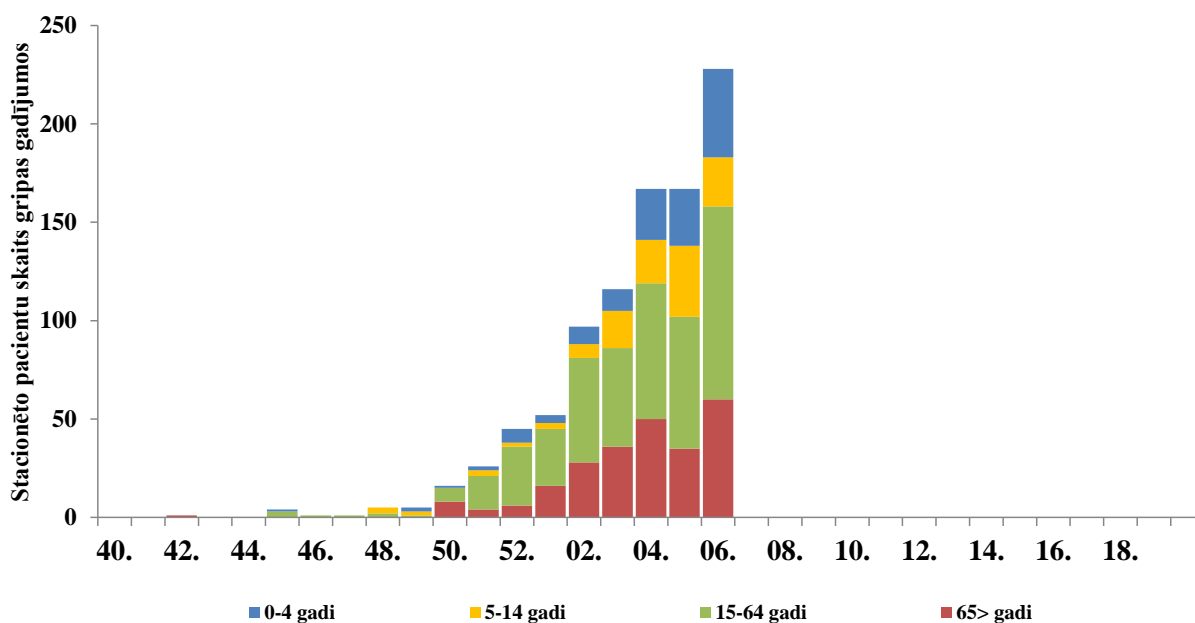
Par stacionētiem pacientiem gripas gadījumos

Saņemta informācija par 253 hospitalizētiem pacientiem saistībā ar gripas infekciju: 228 pacienti stacionēti gripas gadījumos (Rīgā – 136, Daugavpilī – 26, Valmiera – 23, Liepājā – 17, Gulbenē – 9, Rēzeknē – 9, Ventspilī – 6, Jēkabpilī – 2) un 25 pacienti hospitalizēti gripas izraisītās pneimonijas gadījumos (Rīgā – 24 un Gulbenē – 1). 2017. gada 6. nedēļā palielinājies stacionēto pacientu skaits gripas gadījumos par 26,8% (pieaugums 0–4 gadu vecuma grupā un pieaugušie, īpaši 65> gadu vecuma grupā).

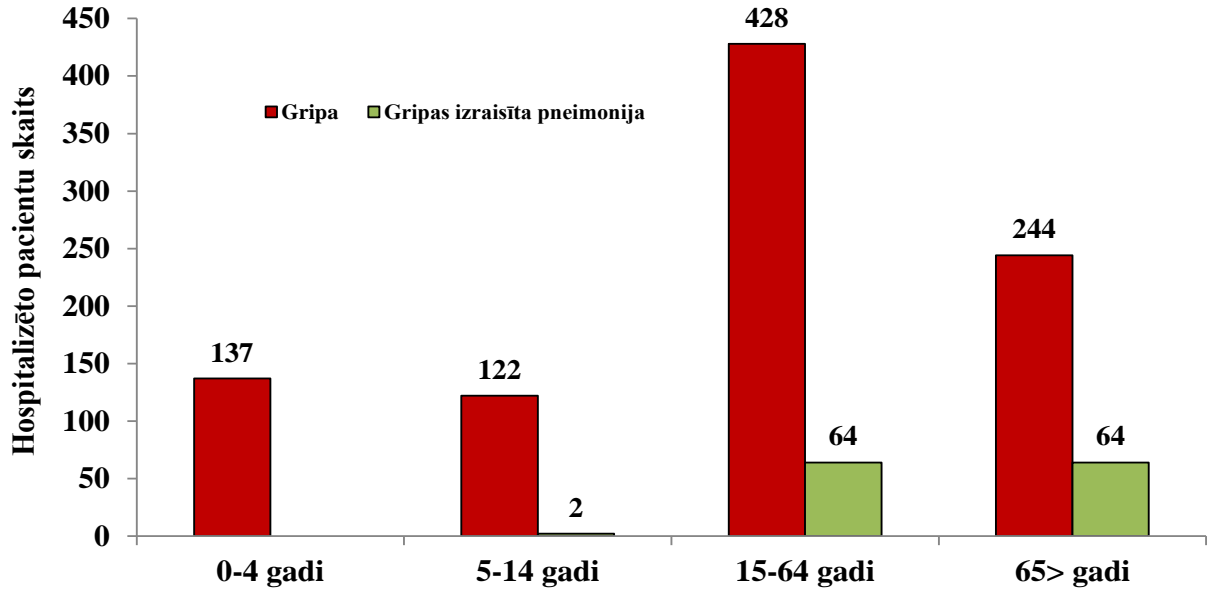
Hospitalizētie pacienti gripas gadījumos pa vecuma grupām

2017. gada 6. nedēļā vislielākais pacientu skaits, kas hospitalizēti gripas gadījumos, bijuši pacienti 15–64 gadu vecuma grupā (98 pacienti jeb 43,0%).

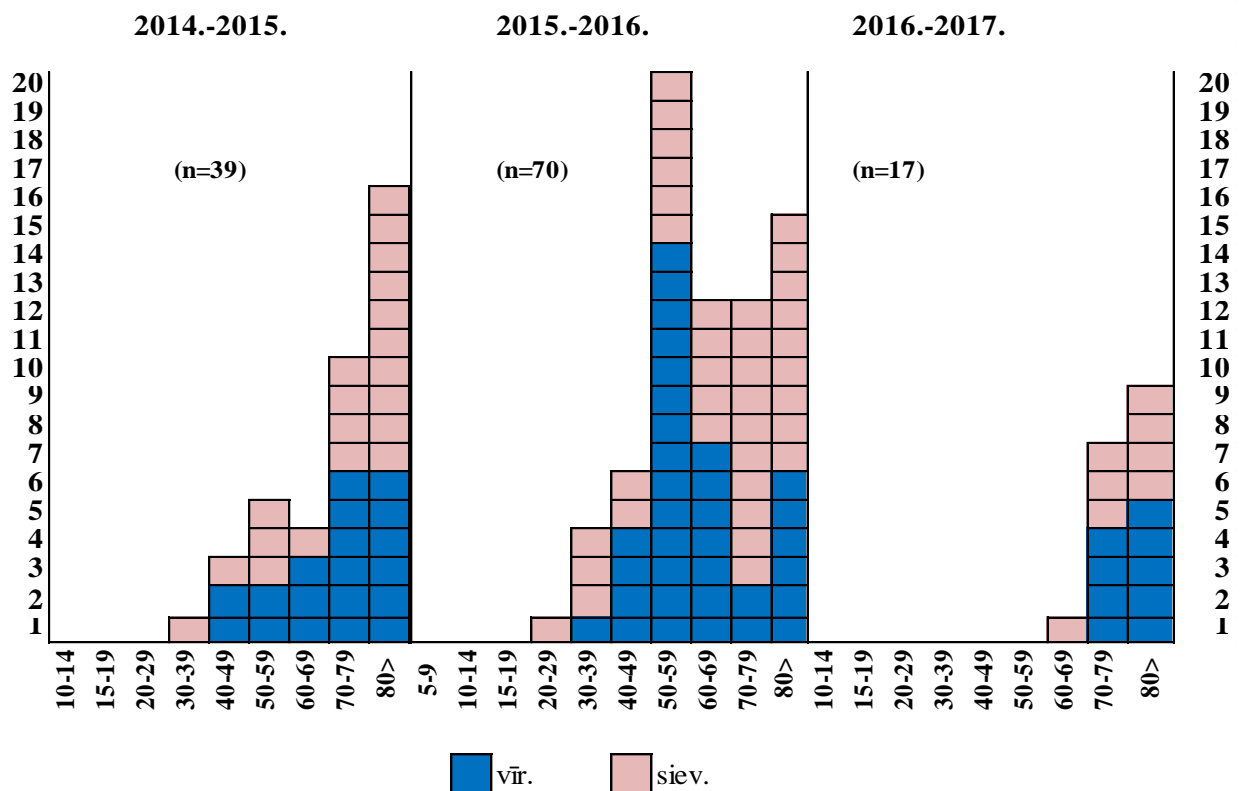
Savukārt no pacientiem stacionētiem gripas izraisītās pneimonijas gadījumos 6. nedēļā lielākoties bijuši pacienti vecumā virs 65 gadiem – 14 (56,0%).

Kopš sezonas sākuma saistībā ar gripas infekciju kopā stacionēti 1060 pacienti: 930 gripas un 130 gripas izraisītās pneimonijas gadījumos. Vislielākais hospitalizēto skaits gripas gadījumos bija pacienti vecumā no 15 līdz 64 gadiem (428 no 930 jeb 46,0%), savukārt gripas izraisītās pneimonijas gadījumos lielākoties bija pieaugušie 15–64 gadu un 65 un > gadu vecuma grupā .

Letālie gadījumi 2016.–2017. gada sezonā un divās iepriekšējās sezonās

Pavisam saņemti 17 paziņojumi par letālo iznākumu pacientiem ar laboratoriski apstiprinātu gripu: 16 gadījumos noteikta *A tipa* un vienā gadījumā *B tipa* gripa; deviņi vīrieši un astoņas sievietes, vidējais pacientu vecums – 81 gads. Pacientiem bijušas sirds-asinsvadu, elpceļu, nieru, onkoloģiskas, CNS un citas hroniskas saslimšanas.

Vispārējās izglītības iestāžu apmeklējums (%)

Vispārējās izglītības iestāžu apmeklējums 2017. gada 6. nedēļā (ceturtdien) nedaudz samazinājies – par 0,5% un bijis vidēji 84,5%. Vislielākais izglītības iestāžu apmeklējuma samazinājums reģistrēts Jēkabpilī (par 23,5%) un Daugavpilī (par 11,9%). Viszemākā skolēnu apmeklētība reģistrēta Jēkabpilī – 64,8% un Daugavpilī – 76,7%.

Monitoringa pilsētas /nedēļas	Daugavpils	Gulbene	Jelgava	Jēkabpils	Jūrmala	Liepāja	Rēzekne	Rīga	Valmiera	Ventspils	Vidēji
02.	92,6	86,4	93,6	93,7	90,4	93,1	92,5	91,2	86,7	93,2	92,0
03.	92,8	71,4	78,9	91,3	85,5	90,4	91,8	88,5	81,0	89,6	88,7
04.	89,2	85,0	88,5	93,3	79,2	85,3	91,0	83,5	73,9	85,8	85,4
05.	88,6	88,7	84,4	88,3	81,3	82,6	81,1	84,8	84,9	85,2	85,0
06.	76,7	88,7	98,0	64,8	82,6	86,9	80,1	84,7	87,4	89,9	84,5
Salīdzinājumā ar 05. nedēļu (±)	-11,9	0,0	13,6	-23,5	1,2	4,3	-1,0	-0,1	2,5	4,7	-0,5

Pirmsskolas izglītības iestāžu apmeklējums (%)

Pirmsskolas izglītības iestāžu apmeklējums 6. nedēļā (ceturtdien) vidēji bijis 59,2%, kas par 3,7% mazāk nekā 5. nedēļā. Vislielākais apmeklējuma samazinājums reģistrēts Jēkabpilī (par 13,4%) un Rēzeknē (par 10,8%). Līdzīgi iepriekšējām nedēļām viszemākais pirmsskolu iestāžu apmeklējums bijis Gulbenē (55,3%).

Monitoringa pilsētas /nedēļas	Daugavpils	Gulbene	Jelgava	Jēkabpils	Jūrmala	Liepāja	Rēzekne	Rīga	Valmiera	Ventspils	Vidēji
02.	64,7	62,1	76,6	77,0	69,0	70,8	79,2	69,2	84,2	71,1	70,4
03.	63,0	50,7	73,6	71,3	64,6	70,8	85,8	68,7	79,5	66,5	68,0
04.	60,6	47,0	57,5	70,9	64,2	66,9	85,1	66,0	66,7	62,4	64,4
05.	62,0	53,0	59,8	75,2	61,7	61,2	77,1	60,5	61,1	65,0	63,0
06.	58,6	55,3	60,2	61,7	60,9	58,2	66,3	57,5	60,7	60,1	59,2
Salīdzinājumā ar 05. nedēļu (±)	-3,4	2,3	0,4	-13,5	-0,8	-3,0	-10,8	-3,0	-0,4	-4,8	-3,7

Elpceļu vīrusu noteikšana

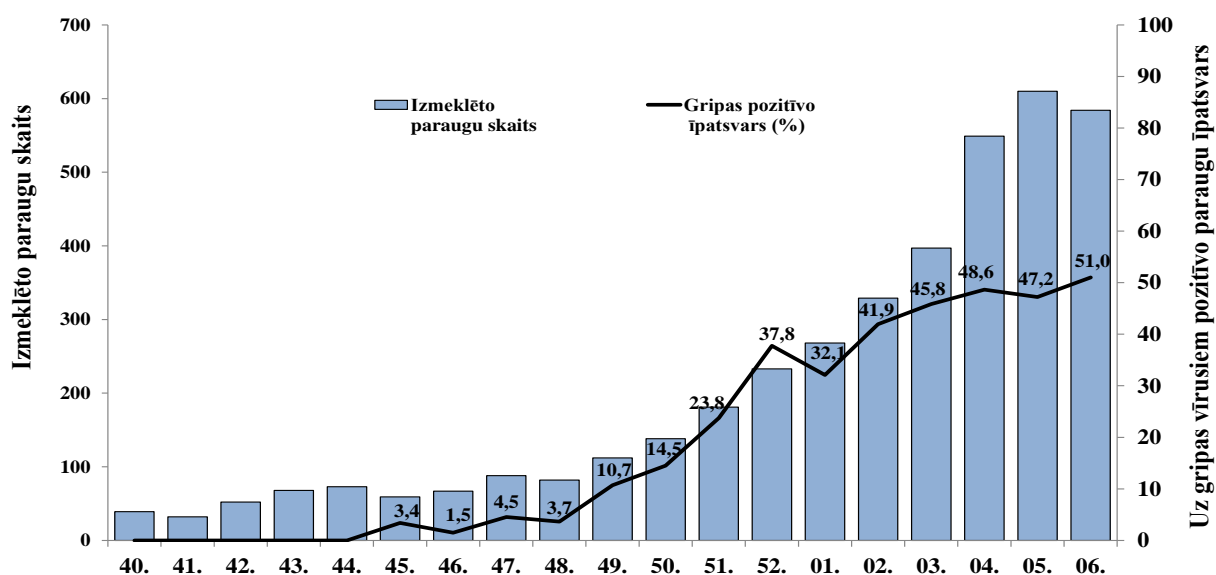
SIA „Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīca” (RAKUS) stacionāra „Latvijas Infektoloģijas centrs” (LIC) laboratorijā 2017. gada 6. nedēļā tika izmeklēti 584 personu klīniskie paraugi (5. nedēļā – 610) pozitīvo paraugu īpatsvars bija 71,9%. Noteikti 235 *A tipa* un 63 *B tipa* gripas vīrusi (51,0% no kopējā izmeklēto paraugu skaita). Noteikti arī citi elpceļu infekciju vīrusi (pavisam 122): respiratori sincitiālais vīruss (46), adenovīruss (20), rinovīruss (16), bokavīruss (15) un koronavīruss (9) un citi.

Kopš sezonas sākuma laboratoriski noteikti 1432 gripas vīrusi, no tiem 1230 (85,9%) *A tipa* gripas vīrusi (t.sk. 204 tipēti kā *A/H3*) un 202 (14,1%) *B tipa* gripas vīrusi (t.sk. 86 – *B/Yamagata* un 14 – *B/Victoria* līnijas).

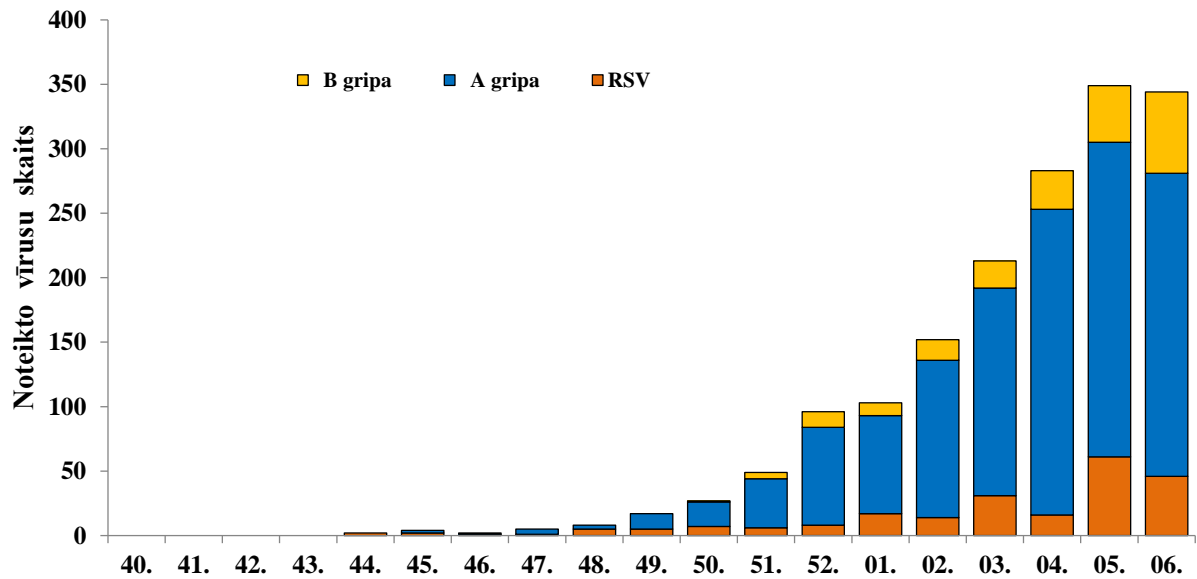
Noteikto elpceļu infekciju vīrusu skaits pa nedēļām

Nedēļas	Izmeklēto paraugu skaits	A gripa	B gripa	Paragripa I	Paragripa II	Paragripa III	Paragripa IV	RSV	Adenovīrusi	Rinovīrusi	hMPV	Bokavīrusi	Koronavīrusi	Enterovīrusi	Positīvo paraugu skaits	Positīvo paraugu īpatsvars (%)	Gripas pozitīvo īpatsvars (%)	RSV pozitīvo īpatsvars (%)
40.	39					5				1					6	15,4	0,0	0
41.	32					2			2	4				2	10	31,3	0,0	0
42.	52			1		2			5	8		2	1	3	22	42,3	0,0	0
43.	68			1		3			3	5					12	17,6	0,0	0
44.	73					14		2	3	1			1		21	28,8	0,0	2,7
45.	59	2				5		2	4	2		1			16	27,1	3,4	3,4
46.	67	1			1	8	1	1	4	1	1	1			19	28,4	1,5	1,5
47.	88	4						1	10			3	1		19	21,6	4,5	1,1
48.	82	3				7	1	5	8	7	2	4		4	41	50,0	3,7	6,1
49.	112	12				4		5	8	9		6	1	5	50	44,6	10,7	4,5
50.	138	19	1		1	7	1	7	11	11	1	9	7	1	76	55,1	14,5	5,1
51.	181	38	5			9	1	6	3	6		3	2		73	40,3	23,8	3,3
52.	233	76	12		1	7	3	8	17	20	2	17	9	4	176	75,5	37,8	3,4
01.	268	76	10			4	1	17	32	18	8	12	11	1	190	70,9	32,1	6,3
02.	329	122	16			2	3	14	12		3	6	4	1	183	55,6	41,9	4,3
03.	397	161	21		2	4		31	13	15	5	15	6		273	68,8	45,8	7,8
04.	549	237	30			4		16	7	11	4	3	4	1	316	57,6	48,6	2,9
05.	610	244	44			3	1	61	15	15	11	13	9	4	416	68,2	47,2	10
06.	584	235	63	1		3	3	46	20	16	6	15	9	3	420	71,9	51,0	7,9
Kopā	3961	1230	202	3	5	93	15	222	177	150	43	110	65	29	2339	59,1	36,2	5,6

Izmeklēto paraugu skaits un gripas pozitīvo paraugu īpatsvars

Laboratoriski noteikto *A tipa*, *B tipa* gripas vīrusu un RSV skaits pa nedēļām

Gripas vīrusu ģenētiskais raksturojums

Kopš sezonas sākuma ģenētiski raksturoti 15 *A tipa* gripas vīrusi – visi kā *A/HongKong/4801/2014(H3N2)*–līdzīgs vīruss (atbilst sezonas vakcīnas sastāvā iekļautajam *A/H3N2*) un septiņi *B tipa* gripas vīrusi raksturoti kā *B/Phuket/3073/2013* (nav iekļauts trīs komponentu sezonālā gripas vakcīnā).

Laboratoriskie izmeklējumi gripas monitoringa tīkla ietvaros

No 31 ģimenes ārsta prakses, kas iesaistītas gripas monitoringa tīklā Rīgas pilsētā desmit veic pacientu izmeklēšanu elpceļu vīrusu noteikšanai. Kopš sezona sākuma piecās ģimenes ārstu praksēs izmeklēti 37 pacienti ar aizdomām par gripas infekciju. Kopējais pozitīvo paraugu skaits – 18 jeb 49%. Divpadsmit gadījumos (12/37 jeb 32%) apstiprināta gripa, t.sk. 10 gadījumos noteikts *A tipa* gripas vīruss un divos gadījumos – *B tipa* gripas vīruss. Sešos paraugos noteikti citi respiratorie vīrusi – pieci koronavīrusi un viens rinovīruss.

Secinājumi

2017. gada 6. nedēļā vidējā gripas intensitāte Latvijā mazinājusies par 10% – 379,0 gadījumi uz 100 000 iedz.). Maksimālā intensitāte sasniegta 5. nedēļā līdzīgi kā 2015.–2016. gada sezonā. Turpmākajās nedēļās visticamāk saglabāsies samazināšanās tendence.

Šā gada 6. nedēļā pieaudzis gripas gadījumos stacionēto pacientu skaits. Hospitalizēto slimnieku skaits gripas izraisītās pneimonijas gadījumos nedaudz samazinājies.

SIA RAKUS stacionāra „Latvijas Infektoloģijas centrs” laboratorijā 2017. gada 6. nedēļā pieaudzis noteikto *B tipa* gripas vīrusu skaits. Kopš sezonas sākuma Latvijā dominē *A/H3* gripas vīruss.

PVO Eiropas reģiona gripas uzraudzības tīkla informācija - Flu News Europe

<http://www.flunewseurope.org/>

2017. gada 5. nedēļā 28 no 43 reģiona valstīm informēja par intensitāti no vidējās līdz ļoti augstai. Lielākā daļa valstu ziņojušas par stabilu vai samazināšanās tendenci. Par ļoti augstu intensitāti ziņoja Ungārija, par augstu – Francija, Vācija, Čehijas Republika, Slovākija, Šveice un Grieķija, pārējās valstīs – vidēja vai zema gripas intensitāte.

Gripas pozitīvo paraugu īpatsvars samazinājies līdz 45%, kas kopš 2016. gada 51. nedēļas bijis 51–52%. A tipa gripas vīrusi noteikti 94% gadījumu, no tiem 97% bija A/H3N2. Taču kā parasti uz sezonas beigām nedaudz palielinājies noteikto B tipa gripas vīrusu skaits.

Stacionēto pacientu vidū ar laboratoriski apstiprinātu gripu galvenokārt bija pacienti vecumā virs 65 gadiem.

Paaugstināta mirstība 15–64 gadu un 65+ iedzīvotāju vecuma grupā pēdējo nedēļu laikā tika novērota lielākajā daļā valstu, kuras piedalās Euro MOMO projektā (18 valstis). Visticamāk tā saistīta ar A/H3N2 vīrusa cirkulāciju.

Gripas vīrusu noteikšana un tipēšana

Gripas uzraudzības tīkla ietvaros š.g. 5. nedēļā izmeklēti 2912 paraugi, no tiem 1303 (45%) paraugos noteikti gripas vīrusi: 94% A tipa un 6% B tipa gripas vīrusi. No visiem paraugiem, kuros tika noteikts A tipa gripas vīrusa apakštips, 97% paraugu tas tipēts kā A/H3N2. No raksturotājiem 54 B tipa gripas vīrusiem 43 (80%) piederējuši B/Yamagata līnijai un 11 (20%) – B/Victoria līnijai. No 33 valstīm, kuras piedalās gripas uzraudzības tīklā un nedēļas laikā testējušas vismaz 10 paraugus, 22 ziņojušas par gripas vīrusu konstatēšanu virs 30% (vidēji 37%, diapazonā no 31% līdz 84%).

Noteikto gripas vīrusu tipēšana gripas uzraudzības tīkla ietvaros

Vīrusa tips un apakštips	Noteikto vīrusu skaits	
	5. nedēļa	Sezona kopā
A gripa	1228	12997
<i>A/H1N1 pdm09</i>	26	131
<i>A/H3N2</i>	914	10870
<i>A tipa gripa (netipēts)</i>	288	1996
B gripa	75	598
<i>B/Victoria</i> līnija	11	173
<i>B/Yamagata</i> līnija	43	133
Līnija nav zināma	21	292
Noteikto vīrusu skaits kopā (izmeklēto paraugu skaits)	1303 (2912)	13595 (35200)

Kopš 2016. gada 40. nedēļas visbiežāk (96%) tika noteikts A tipa gripas vīruss. No visiem tipētiem A tipa gripas vīrusiem visbiežāk (99%) tika noteikts A/H3N2 apakštips. No visiem 306 B tipa gripas vīrusiem 173 (57%) bija noteikti B/Victoria līnijas vīrusi un 133 (43%) B/Yamagata līnijas vīrusi.

Ārpus gripas uzraudzības tīkla iestādēs (piemēram, slimnīcās, skolās, pansionātos un citās aprūpes iestādēs) 5. nedēļā kopumā tika izmeklēti 7972 paraugi, no tiem 91% gadījumu noteikti A tipa gripas vīrusi (no tiem 98% paraugi tipēti kā A/H3N2) un 9% gadījumu – B tipa gripas vīrusi.

Kopš 2016. gada 40. nedēļas visbiežāk no tipētiem A tipa gripas vīrusiem (99%) tipēti kā A/H3N2. No izmeklētiem 382 B tipa gripas vīrusiem 62% piederēja B/Yamagata līnijai un 38% – B/Victoria līnijai. Šāds B tipa gripas vīrusu sadalījums atšķiras no uzraudzības tīklā izmeklēto paraugu rezultātiem. Kirgīzijā uzraudzības tīklā noteiktais dominējošais B tipa gripas vīruss bija B/Victoria līnijas.

Līdz šim cirkulējošie A/H3N2 vīrusi ir antigēniski līdzīgi vakcīnas celmiem. Lai gan aptuveni divas trešdaļas no raksturotajiem A/H3N2 vīrusiem pieder jaunai ģenētiskai apakšgrupai (3C.2a1), šie vīrusi ir antigēniski līdzīgi vakcīnas apakšgrupai (3C.2a).

Testējot gripas vīrusu jutību pret neiraminidāzes inhibitoriem (oseltamivir, zanamivir) kopš sezonas sākuma netika iegūti pierādījumi par gripas vīrusu samazināto jutību pret oseltamivir un zanamivir.

Gripas vīrusu ģenētiskais raksturojums

Kopā kopš sezonas sākumā līdz 2017. gada 5. nedēļai ir pieejami dati par ģenētiskajām grupām 1484 gripas vīrusu paraugiem.

Filoģenētiskā grupa	Noteikto vīrusu skaits	%
<i>A/H1N1pdm09A/Michigan/45/2015</i> (apakšgrupa 6B.1) ^b	8	0,5
<i>A/H1N1pdm09A/South Africa/3626/2013</i> (apakšgrupa 6B.1)	4	0,3
<i>A/H3N2A/Hong Kong/4801/2014</i> (apakšgrupa 3C.2a) ^{a,b}	375	26,3
<i>A/H3N2A/Bolzano/7/2016</i> (apakšgrupa 3C.2a1)	933	65,4
<i>A/H3N2A/Perth/16/2009grA/Switzerland/9715293/2013</i> (subgrupa 3C.3a)	14	1,0
<i>A/H3N2</i> , apakšgrupa nav noteikta	26	1,8
<i>B/Brisbane/60/2008</i> (Victoria līnija apakšgrupa 1A) ^{a,b}	29	2,0
<i>B/Phuket/3073/2013</i> (Yamagata līnija apakšgrupa 3) ^c	38	2,6
Kopā	1427	100

^a Sezonālās vakcīnas sastāvā Ziemeļu Puslodei 2016-2017. gada sezonai

^b Vakcīnas sastāvā Dienvidu Puslodei 2017. gada sezonā

^c Četru komponentu vakcīnas sastāvā Ziemeļu un Dienvidu puslodei

Par SARI uzraudzību un stacionāriem laboratoriski apstiprinātiem gripas gadījumiem

No 15 valstīm, kuras veic smago akūto respiratoro infekciju (SARI) uzraudzību, informāciju sniegušas 12 valstis. No 1171 SARI gadījuma 182 tika izmeklēti uz gripas vīrusiem, no tiem gripas vīruss apstiprināts 29% jeb 53 gadījumos: 49 *A/H3N2* un četri *B tipa* gripas vīrusi. Kopš 2016. gada 40. nedēļas tika reģistrēts 22251 SARI gadījums no 15 valstīm, kur tika izmeklēti 5939 paraugi, no tiem 2230 (38%) bija ar pozitīvo rezultātu – 1901 (85%) paraugā tika noteikta *A tipa* gripa un 329 (15%) *B tipa* gripa. No visiem pozitīviem *A tipa* gripas paraugiem 1808 (95%) bija *A/H3N2*, viens paraugs (mazāk par 1%) bija *A/H1N1pdm09* un 92 (5%) netipēti.

Savukārt no valstīm, kuras apkopo informāciju par stacionāriem pacientiem ar laboratoriski apstiprinātu gripu intensīvās terapijas nodaļās (ITN) un citās nodaļās, 5. nedēļā saņemta informācija no piecām valstīm (Čehijas Republika, Francija, Rumānija, Spānija, Zviedrija un Apvienotā Karaliste) par 195 gadījumiem no ITN (135 – *A tipa* gripa netipēts vīruss, 50 – *A(H3N2)*, seši – *A(H1N1)pdm09* un četri – *B tipa* gripa) un par 117 gadījumiem no citām nodaļām (ziņoja Čehijas Republika, Īrija, Rumānija un Spānija), no tiem 69 – *A tipa* gripa netipēts vīruss, 47 – *A/H3N2* un viens *B tipa* gripas vīruss.

Kopš sezonas sākuma (2016. gada 40. nedēļa) Čehijas Republika, Īrija, Rumānija, Slovākija un Spānija paziņojuši par 2813 laboratoriski apstiprinātiem gripas gadījumiem no ITN, no tiem 1656 gadījumos bija noteikts *A tipa* netipēts gripas vīruss, četros – *A/H1N1pdm09* un 16 – *B tipa* gripas vīruss. Kopumā Čehijas Republika, Somija, Francija, Īrija, Rumānija, Slovākija, Spānija, Zviedrija un Apvienota Karaliste paziņoja par 2692 pacientiem uzņemtiem ITN, no tiem 1665 bija noteikts *A tipa* gripas vīruss, 875 – *A/H3N2*, 108 – *A/H1N1pdm09* un 44 – *B tipa* gripas vīruss.

Kopš sezonas sākuma lielākā daļa hospitalizēto pacientu, kuriem laboratoriski tika apstiprināta gripa, bija pacienti 65 un > gadu vecuma grupā. No visiem 1935 ITN gadījumiem, par kuriem ir pieejami dati par vecumu un gripas vīrusu tipēšanas rezultātiem, tika noskaidrots,

ka lielākā daļa hospitalizēto pacientu bijuši vecumā 65 un > gadi – 1271 (65%); 575 (30%) bija vecumā no 15 līdz 64 gadiem un 89 (5%) bija jaunāki par 15 gadiem. No visiem 646 ITN gadījumiem *A tipa* gripas vīruss visbiežāk (97%) tipēts kā *A/H3N2*.

Ziņots par 549 nāves gadījumiem, no tiem 318 nāves gadījumi bija reģistrēti ITN un 231 gadījums citās slimnīcu nodaļās. No visiem reģistrētajiem nāves gadījumiem 300 gadījumos noteikts *A tipa* gripas vīruss netipēts, 241 gadījumā – *A/H3N2*, trijos gadījumos – *A/H1N1pdm09* un piecos gadījumos – *B tipa* gripas vīruss. No visiem nāves gadījumiem 444 (81%) gadījumos pacienti bijuši vecāki par 65 gadiem. Tika ziņots par 549 nāves gadījumiem, no tiem 318 bija no ITN un 231 bija no citām nodaļām (300 pacientam bija netipēta *A tipa* gripa, 241 – *A/H3N2*, trijiem – *A/H1N1pdm09* un pieciem – *B tipa* gripa) no tiem 444 (81%) gadījumi bija pacientiem 65 un > vecuma grupā. No visiem 549 nāves gadījumiem 402 gadījumos bija zināms vakcinācijas statuss. No visiem gadījumiem, kuriem bija zināms vakcinācijas statuss – 162 (40%) pacienti bija vakcinēti.

Kopējās mirstības uzraudzība EuroMOMO projekta ietvaros

<http://www.euromomo.eu/>

No Eiropas Savienības un Eiropas Ekonomiskās zonas 18 valstīm kopējie mirstības rādītāji tiek ziņoti EuroMOMO (*European Monitoring of Excess Mortality for Public Health Action*) projektam. Lielākajā daļā valstu bija novērots mirstības pieaugums vecu cilvēku vidū, kā arī būtisks mirstības pieaugums ir novērots vecuma grupā 15–64 gadi. Visticamāk tas ir saistīts galvenokārt ar *A/H3N2* gripas vīrusa cirkulāciju.

25. 01. 2017. publicēta ECDC aktualizēta gripas epidēmijas riska novērtēšana

http://ecdc.europa.eu/en/healthtopics/seasonal_influenza/assessments/Pages/assessments.aspx

Šī gripas sezona, šķiet, ir īpaši smaga dēļ cirkulējoša *A(H3N2)* celma. *A(H3N2)* vīruss visvairāk skar vecāka gadagājuma cilvēkus un tie ir arī nepietiekami aizsargāti ar pašreizējo vakcīnu gan vakcinācijas pārklājuma, gan vakcīnas efektivitātes dēļ.

Dažās valstīs, piemēram, Portugālē un Itālijā, gripas aktivitātes pīķis jau ir bijis sasniegts, taču citās, piemēram, Francijā, Grieķijā un Apvienotajā Karalistē (Skotijā), gripas aktivitāte arvien turpinās, un tiek novērota paaugstināta mirstība.

ES dalībvalstīm, kurās gripas epidēmija vēl nav sasniegusi maksimālo intensitāti, būtu kritiski jāizvērtē iespējas nodrošināt aprūpi pacientiem ar risku saslimt ar smagām formām, lai samazinātu smagus iznākumus un apsvērt iespējas kā novērst jebkādu resursu trūkumus, tajā skaitā neatliekamās veselības aprūpes resursus.

Vakcinācijas turpinājumam veciem cilvēkiem un citām riska grupām šajā laikā varētu būt būtiska nozīme tikai ES valstīs, kur epidēmijas pīķis vēl nav sasniegts, jo pilnīga imunitāte izveidojas līdz divu nedēļu laikā pēc vakcinācijas.

Savlaicīga neiraminidāzes inhibitoru lietošana, ideālā gadījumā 48 stundu laikā pēc simptomu parādīšanās, jāapsver gripas aizdomu vai laboratoriski apstiprinātas gripas gadījumos gan vakcinēto, gan nevakcinēto pacientu riska grupām. Turklāt vienmēr būtu apsverama antivirālā profilakse augsta riska kontakta personām.

PVO globālā tīkla informācija 06.02.2017.

http://www.who.int/influenza/surveillance_monitoring/updates/latest_update_GIP_surveillance/en/

Kopumā gripas aktivitāte Ziemeļu puslodē mērenā klimata joslas valstīs turpināja pieaugt. Austrumāzijā un Eiropā salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem gripas sezona ir sākusies agrāk. Pasaulē dominējošais gripas vīruss ir *A/H3N2*. Lielākā daļa raksturoti gripas vīrusi antigenētiski ir līdzīgi un ietverti 2016.–2017. gada sezonas Ziemeļu puslodē izmantotai gripas vakcīnai. Visi neseni savākti un testēti gripas vīrusu paraugi ir jutīgi pret NA inhibitoriem.

- Ziemeļamerikā gripas aktivitāte turpināja pieaugt, pārsvarā tika noteikts *A/H3N2* gripas vīruss. Pieaugums bija novērots Amerikas Savienotās Valstīs, bet Kanādā un Meksikā gripas aktivitāte samazinājās.
- Eiropā gripas aktivitāte joprojām bija augstā līmenī, pārsvarā noteikts *A/H3N2* gripas vīruss. Individīdiem vecuma grupā 65 gadi un vairāk gripa visbiežāk izpaužas smagi.
- Austrumu Āzijā turpināja pieaugt gripas aktivitāte, dominējošais gripas vīruss ir *A/H3N2*.
- Rietumu Āzijā gripas un gripai līdzīgas saslimšanas aktivitāte samazinājās. Armēnijā, Gruzijā, Izraēlā un Irākā visbiežāk tika konstatēts *A/H3N2* vīruss, kam seko *B tipa* gripas vīruss.
- Dienvidāzijā gripas aktivitāte saglabājās zema līmenī. Lielākajā daļā valstu dominējošais gripas vīruss bija *A/H3N2*, retāk tika konstatēts *A/H1N1* un *B tipa* gripas vīruss.
- Dienvidaustrumu Āzijā gripas aktivitāte joprojām bija zemā līmenī, pārsvarā reģionā tika reģistrēts *A/H3N2* gripas vīruss un *B tipa* gripas vīruss.
- Ziemeļāfrikā par gripas aktivitāti tika ziņots Alžīrijā un Marokā, kur pārsvarā tika konstatēts *A/H3N2* gripas vīruss un *B tipa* gripas vīruss.
- Rietumāfrikā gripas vīrusa cirkulācija pieauga Ganā, kur dominē *B tipa* gripas vīruss.
- Karību jūras reģiona valstīs un Centrālamerikā gripas un citu elpceļu vīrusu aktivitāte kopumā saglabājās zemā līmenī. Puertoriko un Kostarikā tika ziņots par gripai līdzīgas saslimšanas un gripas aktivitātes pieaugumu.
- Tropu Dienvidamerikā gripas un citu elpceļu vīrusu aktivitāte saglabājās zemā līmenī.
- Mērenā klimata Dienvidamerikā lielākajā daļā valstu gripas un respiratori sincitiālā vīrusa aktivitāte saglabājās zemā līmenī. Paragvajā gripai līdzīgas saslimšanas aktivitāte palielinājās virs sagaidāmā līmeņa, par gripas aktivitāti netika ziņots.
- Mērenā klimata Dienvidu puslodē gripas aktivitāte bija starp-sezonas līmenī.

FluNet apkopojā informāciju, kura tika saņemta (2017. gada 3. februārī) no 81 valsts, reģionu vai teritoriju Nacionāliem gripas references centriem un citām laboratorijām (par periodu no 2017. gada 9. janvāra līdz 2017. gada 22. janvārim). Šajā laika periodā PVO (GISRS) laboratorijās testēti vairāk kā 159276 paraugi. No tiem 40570 bija ar pozitīvajiem rezultātiem uz gripas vīrusiem, t.sk. 38581 (95,1%) paraugos noteikti *A tipa* gripas vīrusi un 1989 (4,9%) – *B tipa* gripas vīrusi. No tipētiem *A tipa* gripas vīrusiem 294 (1,8%) tipēti kā *A/H1N1pdm09* un 16121 (98,2%) kā *A/H3N2*. No raksturotiem *B tipa* gripas vīrusiem 186 (60,4%) piederēja *B/Yamagata* līnijai un 122 (39,6%) – *B/Victoria* līnijai.

PVO rekomendētais pretgripas vakcīnas sastāvs 2016.–2017. gada sezonā Ziemeļu puslodē

http://www.who.int/influenza/vaccines/virus/recommendations/2016_17_north/en/

PVO (25.02.2016.) gripas vakcīnas sastāvā 2016.-2017. gada sezonai Ziemeļu puslodē rekomendē iekļaut šādus trīs komponentus:

- *A/California/7/2009 (H1N1)pdm09-līdzīgs vīruss;*
- *A/Hong Kong/4801/2014 (H3N2)-līdzīgs vīruss;*
- *B/Brisbane/60/2008-līdzīgs vīruss (B/Victoria līnija)*

Četru komponentu pretgripas vakcīnas sastāvā rekomendē izmantot divus *A tipa* un divus *B tipa* gripas vīrusu antigēnus (papildu trim minētajiem jāiekļauj *B/Phuket/3073/2013-līdzīgs vīruss (B/Yamagata līnija)*).

2016.-2017. gada sezonā vakcīnas sastāvā *A/H1N1* komponentu, līdzīgi kā iepriekšējās sezonās, pārstāv *A/California/7/2009/H1N1 pdm09-līdzīgs vīruss*, taču divi citi komponenti – *A/H3N2* un *B tipa* ir atšķirīgi no pagājušās 2015.–2016. gada sezonas vakcīnas sastāvā iekļautajiem attiecīgo vīrusu antigēniem.

Gripas profilakses ieteikumi iedzīvotājiem, izglītības iestādēm, darba devējiem, veselības aprūpes speciālistiem atrodami SPKC interneta vietnē – <https://www.spkc.gov.lv/lv/tavai-veselibai/infekcijas-slimibas/gripa/>.

Materiālu sagatavoja: SLIMĪBU PROFILAKSES UN KONTROLES CENTRA Infekcijas slimību riska analīzes un profilakses departamenta Infekcijas slimību uzraudzības un imunizācijas nodaļas epidemioloģe Raina Nikiforova un epidemioloģe Oksana Martiņuka.

2016.-2017.gada AAEI un gripas monitoringa 6. nedēļā datus sniedza:

- 69 primārās veselības aprūpes ārsti (reģistrēto pacientu skaits 1050287 – 5,3% no Latvijas iedzīvotāju skaita)
- 11 stacionārās ārstniecības iestādes
- 37 vispārējās izglītības iestādes
- 36 pirmsskolas izglītības iestādes

Izmantoti SIA Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcas (RAKUS) stacionāra „Latvijas Infektoloģijas centrs” (LIC) laboratorijas dati.

Pateicamies visiem monitoringa dalībniekiem par sniegto informāciju.

Datu pārpublicēšana un citēšana – atsauce uz Slimību profilakses un kontroles centra “Epidemioloģijas biļetenu” ir obligāta.